

Budapest mint Eurázsia feltörekvő pénzügyi központja – Beszámoló a Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferenciáról*

Nagy Ildikó – Puhl Györgyi – Szabó Dávid – Szakács Dániel

2023. május 4-én a Magyar Nemzeti Bank (MNB) immár hetedik alkalommal rendezte meg a Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferenciát „Pénzügyi interkonnektivitás és zöld átmenet” címmel. A Kínával való jó kapcsolatokat erősítendő a Magyar Nemzeti Bank által 2015-ben elindított rendezvénysorozat idén a renminbi-finanszírozást, Budapest kelet-közép-európai régióban betöltött pénzügyi központ szerepét, illetve a jegybankok zöld, fenntartható pénzügyi tevékenységét helyezte a középpontjába, elismert hazai és nemzetközi szakértők bevonásával. A felszólalók egyetértettek abban, hogy a pénzügyi együttműködés az egyik katalizátora a Kína és Kelet-Közép-Európa közötti kapcsolatoknak, amely többek között a Kína által meghirdetett Egy Övezet, Egy Út kezdeményezés keretében is egyre hangsúlyosabb. A rendezvényen továbbá megerősítést nyert, hogy a jegybankok fontos szerepet tölthetnek be a zöld átállás stabilitásának biztosításában, ami az árstabilitáson, valamint a zöld befektetések ösztönzésén keresztül az energiabiztonság, illetve az ellátási láncok stabilizálásához is hozzájárul.

Földrajzi elhelyezkedéséből fakadóan Magyarország stratégiaileg fontos pozícióban van, ha a Kelet és Nyugat közötti kapcsolatokat vizsgáljuk a kelet-közép-európai (KKE) régióban. A fejlődő infrastruktúrájának, kedvező üzleti környezetnek, valamint stabil politikai és gazdasági helyzetnek köszönhetően az ország a két kontinenst összekapcsoló kereskedelmi és pénzügyi központtá nőheti ki magát, hozzájárulva a KKE-régió versenyképességének feljlesztéséhez. Felismerve a régióban és az országban rejlő potenciált, Magyarország és a régió egyre több ázsiai ország, köztük Kína kedvelt befektetési célpontjává vált az elmúlt években.

Egyrészt támogatva a Magyarország és Kína közötti egyre szorosabb gazdasági és pénzügyi kapcsolatokat, másrészt erősítve Budapest regionális szerepét, a Magyar Nemzeti Bank 2015 márciusában elindította a kínai fizetőeszköz nemzetköziesítését támogató Renminbi Programját. Az MNB Renminbi Programja négy alappilléren

* A jelen kiadványban megjelenő írások a szerzők nézeteit tartalmazzák, ami nem feltétlenül egyezik a Magyar Nemzeti Bank hivatalos álláspontjával.

Nagy Ildikó: Magyar Nemzeti Bank, nemzetközi szakértő. E-mail: nagyil@mnb.hu
Puhl Györgyi: Magyar Nemzeti Bank, nemzetközi tanácsadó. E-mail: puhlgy@mnb.hu
Szabó Dávid: Magyar Nemzeti Bank, főosztályvezető. E-mail: szaboda@mnb.hu
Szakács Dániel: Magyar Nemzeti Bank, junior nemzetközi szakértő. E-mail: szakacs@mnb.hu

nyugszik, miszerint a devizatartalék egy része kínai pénznemben kerül befektetésre, az esetleges likviditási problémák megelőzése, kezelése érdekében swap-megállapodást tart fenn a kínai jegybankkal, közreműködik a renminbi fizetési infrastruktúra fejlesztésében, illetve a pénzügyi stabilitási és felügyeleti feladatokban támogatja a renminbi használatát és a kínai bankok határon átnyúló aktivitását. Ugyanebben az évben a magyar jegybank Monetáris Tanácsa döntést hozott a kínai kötvénypiacon való megjelenésről a kezdeményezés egyik fejleményeként.

A program indításával párhuzamosan a jegybank útjára indította a Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferenciát, amelynek célja a kínai jegybankkal (People's Bank of China, PBoC) kialakított kapcsolat erősítése, valamint a renminbi nemzetközivé válásának fontosságáról és hatásáról szóló párbeszéd ösztönzése. A kezdeményezés célja volt, hogy részt vállaljon a renminbi nemzetközi súlyának növekedésében, hozzájáruljon a kínai-magyar gazdasági kapcsolatok fejlődéséhez, valamint erősítse Budapest pozícióját a kínai-közép-európai kapcsolatokban. A kezdeményezéssel a Magyar Nemzeti Bank kiemelt szándéka, hogy szélesítse a hazai befektetési és finanszírozási források körét, valamint ösztönözze a határokon átnyúló gazdasági tevékenység növekedését is. A 2023-ban hetedik alkalommal megrendezett Budapest Renminbi Kezdeményezés Konferencia e célok mentén a hazánkban működő kínai bankok helyzetét és jövőképét, a renminbi nemzetközivé válását, illetve a jegybankok számára is egyre fontosabb zöld pénzügyi feladatokat helyezte középpontjába.

A konferenciát *Patai Mihály*, az MNB nemzetközi kapcsolatokért, készpénzlogisztikáért, pénzügyi infrastruktúráért, digitalizációért és hitelösztönzésért felelős alelnöke nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy a kínai gazdaság – kiemelkedő válságkezelésének köszönhetően – gyorsan kilábalta a koronavírus-járvány okozta recesszióból. A PBoC különböző eszközei sikeresen ellensúlyozták a világjárvány negatív hatásait, ezzel segítve a hazai és nemzetközi renminbi piacok stabilitását. Rámutatott arra is, hogy Kína napjaink megatrendjeinek számos aspektusában élenjárónak számít. Ezek közé tartozik a digitális jegybankpénz fejlesztése, amely kétségtől átforgatható a pénzről és a központi banki tevékenységről alkotott korábbi gondolkodásunkat, továbbá hangsúlyozta a zöld pénzügyek fejlesztésének jelentőségét is. Az alelnök kitért továbbá a magyar és kínai pénzügyi rendszer egyre szorosabb összekapcsolódására, a pénzügyi stabilitás biztosítása érdekében a két ország jegybankjainak kooperációjára. A magyar és kínai együttműködés eredményeképpen a Magyarországra érkező kínai pénzügyi intézetek és a velük érkező pénzügyi innovációk a kelet-közép-európai régió feltörekvő pénzügyi központjává tették Budapestet.

Ezt követően *Yang Chao*, a Kínai Népköztársaság magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője szólalt fel. Beszédében elsőként méltatta a konferencia jelentőségét, amely véleménye szerint vezető szerepet játszik a Magyarország és Kína közötti pénzügyi kapcsolatok fejlesztésében. Yang szerint a mai, gyorsan változó

és bizonytalan világban különösen fontos lehet a renmibi (RMB) nemzetköziesítése, mivel a különböző pénznemek diverzifikációja biztosíthatja a nemzetközi fizetések stabilitását és csökkenti az egy-egy országhoz kapcsolódó függőséget. A PBoC több mint 40 országgal írt alá swap-megállapodást, 2022-ben pedig 29 országban 31 klíring banknak adott lehetőséget a RMB-elszámolásba való bekapcsolódásba. Hozzátette, 2022-ben a határon átnyúló RMB-fizetések értéke meghaladta a 42 ezer milliárd RMB-t (ami 6,05 ezer milliárd USD). Továbbá idén márciusban a kínai fizetésekben először került első helyre a renminbi, második helyre szorítva az amerikai dollárt. Kiemelte, hogy a kínai gazdasági és pénzügyi stabilitás tovább növelheti a renminbi iránti bizalmat, mivel egyes országok, kihasználva fizetőeszközük hegemóniáját, erős függőségi viszonyt generálnak a nemzetközi pénzügyekben, különösen a fejlődő országok tekintetében. Yang Chao beszédében kitért továbbá arra is, hogy Kína továbbra is elkötelezett a közös globális fejlődés és béke mellett, illetve kiemelte a kínai elnök által indított három globális kezdeményezést, amelyek kínai megoldást kínálnak a globális problémákra. Ezek közé tartozik a Globális Fejlesztési Kezdeményezés, a Globális Biztonsági Kezdeményezés és a Globális Civilizációs Kezdeményezés. Kína és Magyarország átfogó stratégiai partnerségben állnak, amely egymás tiszteletén és a közös érdekeken alapszik. Véleménye szerint a világjárvány alatt a két ország közötti kapcsolat még szorosabbra fűződött.

A konferencia következő kiemelt felszólalója *Xu Chen*, a Bank of China európai központjának vezetője volt. Előadásában olyan globális jelentőséggel bíró problémákat említett, mint az ellátási láncok széttöredezése, az infláció, a klímaváltozás kockázatai és az orosz-ukrán háború, amelyek mind a globális közösség fragmentálódásához és regionalizációhoz vezetnek. Ennek elkerüléséhez az együttműködés lehet a kulcs, a kockázatok minimalizálásához pedig egy kiegyensúlyozottabb és diverzifikáltabb globális pénzügyi rendszerre van szükség. Elmondta, hogy a USD globális használata már egyfajta fegyverré vált, amely aláássa a globális pénzügyi rendszer hitelességét és stabilitását. Kifejtette, hogy a renminbi euróhoz hasonló nemzetközi használata jelentős mértékben csökkenthetné a fenti kockázatokat. Emellett megjegyezte, hogy egyre több ország hajlik a Kínához kapcsolódó tranzakciók renminbiben való rendezésére. Ugyanakkor a renminbi nemzetközi használatát illetően rámutatott, hogy még jelentősen elmarad az amerikai dollárhoz és euróhoz képest.

A nyitóceremónia utolsó felszólalója *Zhang Jun*, a Fudan Egyetem Közgazdaságtudományi Karának dékánja volt, aki szerint a világgazdaságban tapasztalható gravitáció keleti irányba mozdul el, ami többnyire a kínai gazdaság lendületes fejlődésének köszönhető. Beszédében kiemelte Kína gazdasági erősségeit, amelyek indokolják és egyben ösztönzik a kínai fizetőeszköz globális használatát. Úgy gondolja, hogy a kínai vezetés által kezdeményezett Egy Övezet, Egy Út program és az általa fejlődő konnektivitás, illetve pénzügyi együttműködések egyszerre ösztönzik és egyben elkerülhetetlenné teszik a renminbi egyre szélesebb körű használatát.

Budapest mint pénzügyi központ a kelet-közép-európai régióban – Renminbi-finanszírozás és kínai bankok Magyarországon

A konferencia első panelje, amely a Bank of China magyar leányvállalatával együttműködésben valósult meg, Budapestre, mint a kelet-közép-európai régió feltörekvő pénzügyi központjára fókuszált, valamint megvizsgálta magyarországi viszonylatban a renminbiben történő finanszírozás lehetőségeit és a kínai bankok szerepét. A panel résztvevői megvitatták a kelet-közép-európai régió által a kínai szereplők számára tartogatott üzleti lehetőségeket, és betekintést nyújtottak a világ legnagyobb pénzintézeteinek hazai és regionális tevékenységébe.

A panelbeszélgetés felvezetéseként került sor *Li Kexin*, a budapesti Bank of China (CEE) Zrt. (BOC) vezérigazgatójának előadására, aki méltatta a kedvező magyar üzleti környezetet, amely egyre több kínai pénzügyi intézményt és vállalatot vonz az országba. Bemutatta a budapesti BOC működését és annak szerepét a renminbi nemzetköziesítésében, mint első klíring bank a régióban, illetve a kelet-közép-európai régió jelentőségét ezekben a folyamatokban.

Li Kexin előadását egy moderált panelbeszélgetés követte. A panel moderátora *Vastag László*, az MNB pénzpiaci szervezetek prudenciális és fogyasztóvédelmi felügyeletéért felelős ügyvezető igazgatója volt. A panel résztvevői *Chen Zhangqing*, a China Construction Bank (Europe) SA ügyvezető igazgató-helyettese, *Zhao Xiaowei*, a ICBC (Europe) S.A. Luxemburg ügyvezető-helyettese, valamint *Fang Ruixue* asszony, a China Development Bank budapesti irodájának vezetője voltak. Chen Zhangqing elmondta, hogy egy ország földrajzi elhelyezkedése, szabályozási és üzleti környezete, a partnerországokkal való hasonló politikai hozzáállása alapvető tényezőknek számítanak, ha regionális központtá szeretne válni, vagy HUB szerepet szeretne betölteni két régió közötti együttműködésben. Fang Ruixue Hongkongot hozta fel példaként, amely a Kelet és Nyugat közötti közvetítő szerepének köszönhetően jelentős eredményeket ért el a renminbi nemzetköziesítésében is.

A továbbiakban Zhao Xiaowei a renminbi nemzetköziesítésével kapcsolatban példaként említette az Európában működő kínai kereskedelmi bankokat, amelyek szintén hidat képeznek Kína és Európa között. Elmondta, hogy a régióban található kínai bankok célja egyrészt a kínai ügyfelek támogatása, másrészt a két régió közötti kapcsolatok fejlesztése. Fang Ruixue a nemzetközi szerepvállalással kapcsolatban megjegyezte, hogy a China Development Bank a kereskedelmi bankoktól eltérően fejlesztési bankként közép- és hosszú távú pénzügyi támogatást nyújt infrastrukturális, vidékfejlesztési projektekhez, illetve támogatja a kínai vállalatok nemzetközi piacokon való megjelenését. A beszélgetés végén a szabályozási környezetet és felügyeletet érintően a kínai felszólalók egyetértettek abban, hogy a kínai és magyar jegybank közötti együttműködés, különös fókusszal a digitális technológiákra, nagymértékben hozzájárulhat a szabályozási akadályok megoldásához.

Fenntartható pénzügyek, zöld finanszírozás és a jegybankok lehetőségei

A második panel a fenntartható pénzügyek, a zöld finanszírozás és a központi bankok lehetőségeit járta körül. A résztvevők foglalkoztak a környezeti szempontból fenntartható pénzügyi átalakulással, valamint a központi bankoknak a zöld finanszírozási eszközpiacok továbbfejlesztésében játszott kulcsszerepével.

A panel kiemelt felszólalójaként *Banai Ádám*, az MNB jegybanki eszköztárért, pénzügyi stabilitásért és devizatartalék-kezelésért felelős ügyvezető igazgatója bemutatta a magyar jegybank zöld mandátumát, illetve zöld monetáris politikai eszköztárát és stratégiáját. Felszólalásában hangsúlyozta, hogy az MNB nem csupán a monetáris politikai, tartalékkezelési, makroprudenciális, illetve pénzügyi felügyeleti területeken alkalmazza zöld eszköztárát, de a saját működéséből eredő kibocsátás csökkentésére is törekszik. Banai előadásában bemutatta a Zöld Otthon Programot, a Zöld Jelzáloglevél-vásárlási Programot, valamint ismertette a fedezetkezelés fenntartható irányait. Hangsúlyozta, hogy a jelzáloghitel-állomány mintegy 10 százalékát zöldkötvények teszik ki. Kiemelte, hogy az MNB évente kiadott Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) beszámolója pozitív fogadtatást kapott a piacon. A beszámoló az MNB tevékenységének 98 százalékát bemutatja, így rendkívül átfogónak tekinthető.

A panelbeszélgetés nyitányaként a moderátori szerepet betöltő *Kolozsi Pál Péter*, az MNB jegybanki eszköztár, devizatartalék és kockázatkezelési igazgatóságának vezetője kiemelte, hogy a világgazdaság súlypontja Ázsia felé tolódik, így a fenntarthatósági megoldásokban is iránymutatásként szolgálhat a kontinens. Hozzátette, hogy a klímaváltozás már folyamatban van, ezért nagyon rövid időn belül szükséges az adaptációs és végrehajtási eszközök felállítása. A továbbiakban *Wing Thye Woo*, a University of California (Davis) közgazdászprofesszora elmondta, hogy az üvegházhatású gázok mértékében jelenleg megfigyelhető csökkenés főként a pandémia miatti termelés kiesés eredménye. Ráadásul a klímaváltozásra költhető összegeket a kormányok többsége a pandémia kezelésére fordította. Kiemelte, hogy a klímaváltozás a fenntartható fejlődésnek csupán egy aspektusa, azonban a gazdasági dinamizmust és a gazdasági stabilitást sem lehet elhanyagolni, mert az az infláció fokozódásához vezet.

A továbbiakban *Zhang Bei*, a PBoC kutatásokért felelős főigazgató-helyettese szólalt fel, és egyetértett Banai Ádámmal abban, hogy a fenntarthatóság eléréséhez jelenleg nincs bevált formula, a különböző területeken végzett munka összessége határozza majd meg a siker mértékét. Elmondta, a kínai jegybank jelenleg zöld pénzügyi sztenderdek kifejlesztésén dolgozik, amellyel nem csak támogatja a környezetvédelmi információk megosztását, hanem létrehoz egy zöld pénzügyi értékelő rendszert a pénzintézetek számára, valamint strukturális politikai eszközöket biztosít a zöld és alacsony karbonkibocsátású fejlődéshez, továbbá

a klímaváltozással kapcsolatos kockázatelemzést és tesztelést is végez. Hangsúlyozta, hogy Kína pénzügyi rendszerében 2022. év végén a zöld hitelek aránya az összes hitel 10 százalékát tette ki, ami 2018-hoz képest 4,4 százalékos növekedést jelent.

Alain Naef, a Banque de France közgazdász kutatója elmondta, hogy a kínai jegybank által 2018-ban bevezetett zöld intézkedéseinek vizsgálata azért is fontos, mert jól szemlélteti az intézkedések zöldkötvényekre kifejtett hatásmechanizmusát. Hozzátette, hogy eddig csak Kínában és Európában alakítottak ki vonatkozó taxonómiákat, ezek gyengesége azonban az, hogy az energiamix sajátosságai miatt a tisztaszen (clean coal), illetve a földgáz még a részüket képezik.

Ezt követően Woo professzor elmondta, hogy bár Európa és Kína nagy erővel dolgozik a nettó zéró kibocsátási célok eléréseért, a sikerük nem elég a folyamat megfékezéséhez, ahhoz ugyanis a fejlődő országoknak is el kell azt érniük, önerőből viszont erre nem képesek. Megoldási javaslatként felvetette, hogy amennyiben Kína nagyobb összegű támogatást folyósítana a részükre renminbiban, nemcsak a zöld célok megvalósulását segítené, de a renminbi nemzetköziesítését is nagymértékben támogatná. Woo professzor felszólalásában hangsúlyozta továbbá, hogy tényleges siker csak a magánszféra bevonásával érhető el, de szükség van egy olyan vezető államra, amely a fejlesztési bankok portfóliójának kibővítésével lehetőséget teremt a célkitűzések finanszírozására. Ilyen lehet Kína, aki az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bank (AIIB) megalapításával már irányt mutatott ezen a területen.

A panelbeszélgetéseket követően *Patai Mihály* alelnök beszéde zárta a konferenciát, és a felszólalásokra reflektálva elmondta, hogy Kína beszállítóként és piacként is jelentős globális szereplővé nőtte ki magát a kereskedelemben, és a 2010-es évek közepére a világ legnagyobb árukereskedelmet lebonyolító országa lett, közel 40 ország legnagyobb exportcélpontja, és mintegy 70 nemzet legnagyobb importforrása. Ez az elmozdulás pénzügyi szempontból is szembeűnő: miközben továbbra is a dollár uralja a globális kereskedelmet, a kínai renminbiban denominált kereskedések aránya közel ötszörösére nőtt az elmúlt évtizedben. Emellett hangsúlyozta, hogy a RMB az elmúlt években a jegybankok nemzetközi devizatartalékaiban is egyre fontosabb szerepet játszik, és a renminbiban denominált eszközökbe befektető jegybankok száma is emelkedik.

A teljes esemény visszanezhető a konferencia honlapján: <https://www.youtube.com/watch?v=yelbxMKq7IQ>